

PHILOSOPHIA  
PRACTICA ET SPECU-  
LATIVA,

Quam

D. O. M. V. M. S. F. X. AA.

AUTHORI-  
TATE, ET CONSEN-  
SU REVERENDISSIMO-  
RUM, ADMODUM REVEREN-  
DORUM, MAGNIFICORUM, NOBILIUM,  
& Clarissimorum Virorum, Spectabilis Domi-  
ni Decani, DD. Seniorum, cæterorumq; DD. Doctorum

Inclytæ Facultatis Philosophicæ

*In Antiquissimâ, ac Celeberrimâ Universitate  
Viennensi, Anno Salutis reparatæ M.DC.XLVI.  
Mense Die*

PRÆSIDE

R. P. NICOLAO AVANCINO  
E SOC: JESU, AA. LL. ET PHILOS:  
DOCTORE, EJUSDEMq; PROFESSORE  
ORDINARIO, NEC NON p.t. SENIORE  
CONSISTORIALI.

Propugnabit

Nobilis ac Eruditus D. MATTHIAS MULLE,  
Carinthus Velkirchenfis, AA. LL. & Philosophiæ Baccalau-  
reus, ejusdemque pro Supremâ laureâ  
Candidatus.

VIENNÆ AVSTRIÆ,  
Typis MATTHÆI COSMEROVII in Aulâ Colonienfi.

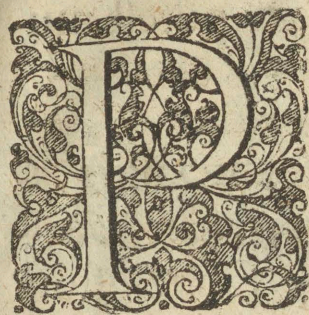








I.



HILOSOPHIAM in speculativam & practicam divisit Authoritas. Ad illam spectat Philosophia Naturalis, & Suprema; ad hanc Rationalis, & Moralis. Naturalis in Corporis naturalis; Suprema in Entis abstracti speculatione occupatur. Rationalis Intellectum, Moralis Voluntatem tanquam objectum materiale, per actus rectos tanquam per objectum formale dirigit.

## EX PHILOSOPHIA RATIONALI.

I I.



LOGICAM Utentem à Docente connotata, distinguunt, non essentia. Ad alias Scientias non minùs pertingere poteris sine Logica, quàm sine navi ad Antipodas, sine scalis ad tectum.

I I I.

RES sunt mentis operationes. Prima, est apprehensio simplex in entitate, etsi sit objectivè composita. Secunda, est Judicium; si affirmativum, est purus annutus; si negativum, abnutus intellectus.

I V.

VERITAS & falsitas denominationes sunt actui partim intrinsecæ partim extrinsecæ. Illa enim est conformitas; hæc, difformitas actus ad objectum. Reperitur alterutra semper in judicio, est tamen ei merè accidentalis.

B

V. Pro-



**P**ropositionum contradictoriarum de futuro contingenti in causis spectato, neutra; spectato in eventu, una est determinatè vera, altera falsa. Idem iudicium de verò in falsum, aut contra, nunquam potest mutari.

**S**yllogismus est Oratio, in qua quibusdam positis, aliud quiddam ab ijs, quæ posita sunt, necessariò accedit. Requirit plura distincta iudicia. Conclusio à iudicio essentialiter differt. attingit essentialiter objectivè etiam præmissas.

**P**ræmissas qui concessit, Intellectum alligavit conclusioni, tam quoad exercitium, quàm quoad specificationem: quamvis eæ non effectivè, sed in genere tantum causæ formalis extrinsecæ concurrant.

**A** Medio Syllogismus aut est probabilis, aut demonstrativus. Demonstrationis præmissæ certiores sunt, & evidentiores; non tamen conclusione veriores. Demonstratione scientia comparatur.

**O**pinio simul & scientia in eodem Intellectu non minus consistere possunt, quam in eodem aëre lumen Solis & Lampadis; sive eodem actu velis, sive diversis.

**P**rædicamentorum decalogus non est Sacer. Auctoritatem si tollas, nulla eum ratio firmat. Vnum facilius sustinebis, vel etiam duo si velis. Univoca & æquivoca admittimus: analogia fictitia sunt.

### QVÆSTIONES PROBLEMATICÆ.

*I. An dari Intellectus possit, qui à Logicâ dirigi nequeat.*

*II. An scire quis simul, & errare possit circa idem.*



# EX PHILOSOPHIA MORALI.

I.

**M**ORALIS Philosophia hominis mores ad rationis leges componit. In Monasticam, Oeconomicam, & Politicam dividitur. Monastica Ethicæ nomen retinuit, hominemque secundum se spectatum instituit.

I I.

**A**ctiones humanæ pro objecto respiciunt bonum. Voluntas odisse bonum non potest: amare potest omnia, quibus aliqua boni ratio inest. Malum ut tale, prosequi non potest, nec impossibile actu absoluto efficaci.

I I I.

**B**onum & finis convertuntur. Finis alius est ultimus secundum quid, quem in certâ & peculiari operatione primò intendit operans, ultimo acquirit. Alius Ultimus simpliciter, in cuius adeptione conquiescit, appetitus. Nequit homo simul & semel plures sibi fines simpliciter ultimos constituere.

I V.

**F**elicitatem suam qui in voluptatibus ponunt, ad feras se damnant; qui in honoribus, ad fumos; qui in divitijs, ad solitudines. Vera felicitas objectiva, Deus est; formalis verò est actus vitalis tum voluntatis, tum intellectus.

V.

**M**edia ad felicitatem sunt actus humani voluntarij & liberi. Voluntarium dicitur id omne quod pendet à voluntate. Coactum voluntario opponitur:  
est



est quod infertur ab extrinseco repugnante appetitu. Voluntas in actibus à se elicitis nequit cogi aut violentari.

V I.

**L**ibertas formaliter est in voluntate, radicaliter in Intellectu. Ideoque sola voluntas positis omnibus ad agendum requisitis potest agere, & non agere. Libertas in actu est denominatio extrinseca. Potest idem de libero fieri necessariū, & contra. Nequit dari pura omissio.

V I I.

**V**oluntas ut operetur, prævia requirit intellectus faciem. Sed qualiscunque sit prævia intellectus cognitio, ea non concurrat effectivè ad actum voluntatis, sed tantum est conditio proponens objectum.

V I I I.

**V**irtus moralis media est inter extrema. Resident omnes in voluntate. quare Prudentia propriè moralis virtus non est, quamvis inter quatuor Cardinales numeretur: residet enim ea in Intellectu.

I X.

**P**rudentiæ actus sunt, Consilium, Electio, & Imperium. Quare Imperium non est actus voluntatis, sed Intellectus; connotat tamen actum voluntatis. Iustitia est constans & perpetua voluntas, jus suum cuique tribuendi. Duplex est, Commutativa & Distributiva.

X:

**F**ortitudinis est agere & pati fortia. Etiam fuga est actus fortitudinis: non autem duellum, non vindicta, non sui cædes. Temperantia per se in temperandis tactus, gustusque oblectamenti versatur.

QVÆSTIONES PROBLEMATIÆ

I. *Monasticæ Politicæ præstet, ac Oeconomicae.*

II. *Volendone, an nolendo certius ad felicitatem perveniatur.*



# EX PHILOSOPHIA NATURALI.

I.



**C**ORPORIS naturalis principia in fieri tria, in facto esse duo sunt. Conveniunt in ratione principiandi univocè. Omnia per suum esse principiant in actu primo; in actu verò secundo per unionem.

I I.

**P**rivationem simul cum formâ stare eodem generationis instanti reali implicat. Privatio non est merum non esse, sed dicit simul aliquid positivum. Non est una omnium formarum absentium, sed tot, quot illæ.

I I I.

**D**ari materiam non est evidens: datur tamen. essentiam, existentiamque non mendicat à formâ. quare exui poterit saltem supernaturaliter omni formâ. Sic exuta non egebit peculiari Dei concursu.

I V.

**M**ateria respicit formas substantiales & accidentales transcendentaliter, implicante vel una implicaret ipsa. Præsenti gaudet, absentes omnes desiderat, etiam corruptas.

V.

**M**ateria una plures suscipere formas, forma verò pluribus inesse materijs potest. Una specie est de facto in omnibus creatis corporibus. Non implicat alia, specie diversâ; imò neque spiritualis.

V I.

**C**ausarum propriarum ternio sufficit. Finalis enim causalitas metaphorica est. Propter finem quæ agunt, cognoscunt. Effectus hujus non est externum opus, sed actus voluntatis circa finem & media.

C

VII.



**E**fficiens mediâ actione; materialis & formalis mediâ unione modaliter distincta causant in actu secundo: in actu primo suis ipsæ entitatibus sine ullo superaddito constituuntur. Totum à partibus unitim sumptis solum ratione distinguitur.

**N**ec datur mutua causalitas, nec idem seipsum producere, aut reproducere potest. Idem effectus à pluribus causis totalibus vnitim, ac divisim sumptis oriri potest. Non datur actio in distans.

**A**gunt substantiæ, & accidentia. Cum accidente, in proprio subjecto existente influit, etiam substantia ad productionem symboli accidentis in subjecto alieno. Nec obstat, quod accidens illud ex se sufficientem habeat virtutem ad aliud producendum. Cæterum potest quidlibet producere quidlibet ad certam causam non determinatum.

**C**ausa prima ex se solâ agit ad extra, & cum secundis. Secundas non prædeterminat physicè; Determinat tamen ad effectus individuationem. se solâ creare potest omnes substantias & accidentia, etiam modos. Vis creativa principalis communicari potest creaturæ.

**M**otus est actus entis in potentiâ prout in potentiâ. Est inter terminos contrarios, aut medios. Localis terminum alium acquirit, alium producit: ille est locus extrinsecus, sive spaciū reale; iste est locus intrinsecus, sive Vbi distinctum.



**P**ossunt replicari corpora; replicata contrarijs affici  
accidentibus; intelligere, & non intelligere; assen-  
tiri, & dissentiri; velle, & non velle; velle, & nolle; vive-  
re, & mori.

**V**acuum dari nequit virtute creata; non repugnat  
Divinâ. in illo neque projecta naturaliter move-  
ri possent, neque gravia, aut levia. Nam & projecta,  
à virtute impressa feruntur; & gravitas ac levitas sunt  
merus respectus corporis rari, aut densi ad medium.

**T**empus est numerus motus secundum prius & po-  
sterius. Extrinsecum est motus universi; intrinse-  
cum, rei cujusvis duratio. Duratio successiva est: à re  
durante distinguitur, non autem ab actione conserva-  
tiva.

**Q**uantitas à re quanta distinguitur. Continua  
constat partibus actu distinctis in infinitum divisi-  
bilibus. Partes ipsæ non per puncta continuativa, sed  
per uniones divisibiles copulantur.

**I**nfinitem categorematicum extra Deum nec datur,  
nec dari potest. Ideoque perfectissima creatura im-  
plicat: implicat pariter Deum totum id simul facere,  
quod potest facere. hoc tamen omnipotentia nihil de-  
rogat.

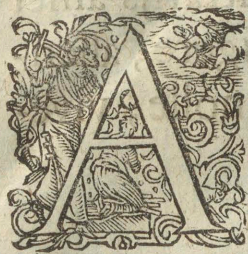
### QVÆSTIONES PROBLEMATICÆ.

- I. *Quâ fieri possit, ut quis feriâ sextâ licitè omnes partes alaudæ co-  
medat, ipsâ integrâ remanente.*
- II. *Quomodo unicus homo omnem Imperatori Ferdinando infestum  
exercitum potest debellare.*



# DE MUNDO ET COELO.

I.



ETERNITATEM Mundi fides damnat, ratio evertit. Implicat enim creaturam esse ab æterno, etiam divinitus. Erravit ergo Aristoteles, qui mundum ab æterno statuit; quem nos in tempore productum tenere debemus.

I I.

MUNDUS unus est, plures non implicant: perfectus est; perfectiores dari possunt: liberè à Deo productus. Cum solo Dei generali concursu potest prout defactò est durare in æternum.

I I I.

COELORUM numerus ternario completur, Aëreo, Sydereo, Empyreo: si velis etiam binarius sufficiet. Sydereum ergo unicum est, idque liquidum & fluens, ex forma, ac materia compositum, & corruptibile.

I V,

ASTRA moventur ab extrinseco. Motus non est illis virtus activa, sed virtutis applicatio. Quare illo cessante, licet aliqua, non tamen omnes continuo desinerent sublunarium rerum generationes.

V.

ASTRA sunt corpora solida à cœlo distincta. Alia inter se specie, alia numero differunt. Ex Solis & Lunæ aspectibus arguimus etiam alia Sydera esse figuræ Sphæricæ.

V I.

SOLI totum lumen est congenitum; reliqua astra, si non omne, certè primarium lumen à Sole accipiunt,



unt, & per reflexionem ad nos refundunt, Stellarum  
scintillatio tùm à medio provenire potest, tùm ab ipsis  
Stellis.

V I I.

**A**stra in res sublunares agere per occultas quasdam  
qualitates, à lumine & calore distinctas, probabile  
quidem est; nulla tamen id asserere cogit necessitas. In  
voluntatem humanam solùm possunt indirectè age-  
re.

V I I I.

**N**emo ex astris legere potest, quæ à libera pendent,  
hominis voluntate: aliqua tamen, suppositâ na-  
turæ, complexionis, habituumque cognitione, ex ac-  
cessu astri humores variè commoventis, conjectari pro-  
babiliter possunt.

I X.

**A**strorum quidem ortus & occasus, conjunctiones-  
que & Ecclypses, quæque eorum motum conse-  
quuntur, prædici possunt ab Astrologis; non possunt,  
tamen certò & infallibiliter pluvix, fulgura, ac tempe-  
states, &c.

X.

**G**enethliacorum horoscopi, & ex siderum plane-  
tarumque aspectibus, & situ, tempore Nativitatis,  
de bona, malaue fortuna ac indole prædictiones, mera  
sunt commenta, & imposturæ.

QVÆSTIONES PROBLEMATICÆ.

*I. An ex duobus eodem instanti reali natis, eodem mortuis alter al-  
tero diebus aliquot senior mori possit.*

*II. Fierine possit, ut eodem anno hominibus in eodem loco agentibus  
aliquibus dies Paschatis in diem Parasceves incidat.*



# EX METEORIS.

I.



ETEORUM est corpus imperfectè mixtum ex vapore & exhalatione. Locus Meteororum est terra, aqua, aër. Causa materialis est vapor & exhalatio: efficiens, Sol, Luna, astra, ignesque subterranei. Dividitur in hypostaticum & Emphaticum.

I I.

IGNEÆ impressiones in infima aëris regione pro varijs connotatis varia nomina, Ignis fatui, Lambentis, Castoris, & Pollucis sortiuntur. Pariter in secunda regione eadem exhalatio accensa dicitur Draco volans, Capra saltans, Sidus discurrens, ascendens, cadens &c. Accenduntur vel à Sole diurno, vel motu, vel antiperistasi.

I I I.

TONITRU, est sonus factus ab exhalatione intra nubem discurrente & rumpente, vel exsiliante, ac aërem dilacerante. Tonare potest etiam sudo, serenoque coelo. Commentum est Bodini tonitru à Dæmonibus causari.

I V.

FULMEN in terras virtute impressa defertur. etiam sursum eliditur. Obliquis plerumque lineis fertur. Lapidem aliquando, seu cuneum secum defert: hic tamen fulmen non est.

V.

COMETARUM alij sunt superlunares, alij sublunares. parallaxi deprehenduntur aut supra, aut infra lunā vagari. Sublunarium materia sunt terræ, & aquæ; Superlunarium autem, ipsæ coelorum ac siderum exhalationes.

Magni-



Magnitudo, duratio, locus, situs Cometarum nullus certus est.

V I.

**I**Ris plerumque semicircularis videtur. potest etiam pleno descripta circulo videri. Duæ concentricæ aliquando eodem colorum ordine, aliquando inverso cernuntur. Radiorum pictura in reflexionem, refractionem, umbrosique cum lucido mixturam est referenda.

V I I.

**P**Arelum, & Paraselene, sunt Solis & Lunæ imagines in nubibus per reflexionem, aut refractionem emicantes. Dari possunt etiam aliorum siderum reflexæ, ac refractæ imagines. Galaxiam esse stellarum multitudinem telescopium detexit.

V I I I.

**N**ubes, est vapor citra gelationem densatus. Pluvia est nubes in aquam resoluta. Pluere potest aliquando naturaliter ranis, frumento, cinere, lacte, sanguine, lapidibus, vitulis, &c. Possunt pluvijs inundari provinciæ naturaliter; non totus orbis. Grando est gelata pluvia: Nix, nubes siccior, rariorque, friabili densitate gelata.

I X.

**Æ**Stus Maris, vel fit per occultas Solis, ac Lunæ qualitates, quæ corpuscula terrea, natura sua fundum petentia, attrahunt: vel si tales non dentur qualitates, est febris quædam marina, ad febris humanæ analogiam explicanda.

X.

**V**entus est vapor terrestris subtili frigore mediæ regionis aëris densatus, qui percussus ab eodem aërem per partes impellit. Venti non differunt inter se specie. Sub terram inclusi, terræ motus causant; quos etiam non raro ignes subterranei generant.



## QVÆSTIONES PROBLEMATICÆ.

- I. *Cur ad tonitru partum effundant Cervæ, nascantur fungi &c.*  
II. *Cur fulmen vaginâ illæ sâ aliquando gladium liquet ; innocuâ carne ossa comminuat ; aliquando contrâ.*

## DE ORTU ET INTERITU.



I.  
GENERATIO, est mutatio de non esse formæ in subjecto, ad esse ejusdem in illo. Formaliter est actio productiva unionis inter partes substantiales. Hinc terminus *Quo*, est unio ; terminus *Qui*, compositum.

I I.  
CONVERSIO definitur esse transitus unius rei in aliâ. Est inter terminos positivos. Ad conversionem Physicam sufficit moralis terminorum oppositio. Terminus à *Quo* simpliciter perire, ad *Quem* simpliciter incipere debet.

I I I.  
CORRUPTIO unius, est generatio alterius, non formaliter, sed consecutivè : sunt tamen simul tempore. Ad materiam in corruptione resolutio non datur.

I V.  
ALTERATIO ordinatur ad generationem. Intensio qualitatum fit per additionem gradûs ad gradum. Gradus omnes sunt homogenei. Remissio contra fit, per detractionem gradus. Individuus expellendus, uti & producendus à Deo determinatur.

V.  
NEQUE simile agit in simile ; neque idem in seipsum actione univoca agere potest. Neque hoc fieri posse arguit antiperistasis, quantumvis corporis circumsepti virtus augeatur, neque Refractio, aut reflexio.

VI.



**A** Gunt, reaguntque qualitates contrariæ: quò magis activæ, magis sunt resistitivæ. Resistencia activa ipsa est earum actio: formalis verò, earum entitas in subiecto, prout connotat contrariæ applicationem.

## V I I.

**R** Aritas, & densitas non sunt qualitates rebus raris, aut densis superadditæ; sed sunt res ipsæ per corpusculorum ingressum, aut expulsionem, ad majus spatium distentæ, aut ad minus contractæ; exigente tamen eum corpusculorum ingressum aliquâ qualitate.

## V I I I.

**E** Lementum est id, in quod cetera corpora resolvuntur. Singulis binæ qualitates in summo conveniunt. Igni calor & siccitas; aëri calor & humiditas; aquæ frigus & humiditas; terræ frigus & siccitas. Non sunt formaliter in mixto, sed virtualiter.

## I X.

**T** Emperamentum est primarum qualitatum proportio. Variatur sæpè ætatis decursu. Ad studia, complexio Austriacorum est excellens. Flava enim plerumq; bilis, aut sanguis in eis dominatur, quæ spiritus igneos creat. in quibus atra sociatur, ingenio sunt primi.

## X.

**S** Uæ sunt cuivis complexionis virtutes, & vitia, in quæ propendit. Cholericis sunt præsumptuosi, audaces, & iracundi; sed faciliè placabiles; ingenio acuto, sed vago. Sanguinei cerei sunt in utramq; partem, hilares, ingeniosi; sed curarum impatientes. Phlegmatici sunt ignavi, timidi, ingenio tardo, animo plerumq; sedato, & faciliè in ediam tolerant. Melancholici, ut aspectu, sic animo torvi, pigri, fallaces, morosi, avari; ad maniã propensi: ingenio acuti; iudicio & memoria excellunt.



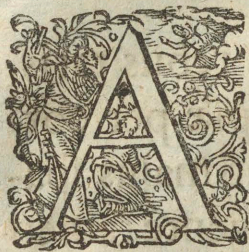
## QVÆSTIONES PROBLEMATICÆ.

I. *An libra una plumbi gravior sit, quàm libra plumarum.*

II. *Sanguineine magis ad studia sint idonei, quàm Cholerici.*

## DE ANIMA.

I.



ANIMA Aristoteli est actus corporis organici: nobis, est actus viventis. Dividitur univocè in Vegetativam, Sensitivam, & Rationalem. Non implicant plura animarū genera. Anima non est in corpore, ut Nauta in navi.

I I.

NUM vivens una vivit anima. in formatione tamen foetus, plures esse animas successivè, probabile est. Formæ partiales in viventibus nullæ sunt: partes animarum divisibilium homogeneæ sunt. In mortuis sunt formæ partium.

I I I.

ITA in actu primo, sita est in aptitudine movendi se ab intrinseco vel realiter, vel intentionaliter. Vita in actu secundo est actus vitalis. Is à potentia vitali procedit, & in eadem recipitur essentialiter.

I V,

NULLÆ animæ potentiæ secundum rectum ab anima realiter distinguuntur; materiales tamen secundum obliquum. Vegetativæ præcipui actus sunt generatio, nutritio, augmentatio. prima est origo viventis à vivente in similitudinem naturæ à principio conjuncto. altera est conversio alimenti in substantiam aliti: postrema est motus à minore ad majorem substantiam.

V. Adeps



## V.

**A** Deps, sanguis, alijque humores, vitales, animalesque spiritus, pinguedo, & ossium medulla non vivunt; vivunt autem dentes, ungues, rostra, capilli, & spinæ dorsi medulla, non peculiari & distinctâ quævis, sed animâ totius.

## V I.

**A** Nima sensitiva cognoscit, appetit, loco movetur. Ejus sensus externi quinque sunt, Visus, Auditus, Odoratus, Gustus, & Tactus. Internus entitativè unus est, officio quadruplex, in cerebro subjectatus.

## V I I.

**V**isio fit in tunica retina; proindè potentia visiva in eadem residet. Ejus objectum est vel lumen, coloratum, vel color illuminatus. Lumen distinguitur à colore. Hic est motivus perspicui in actu: illud, actus perspicui, ut perspicum est.

## V I I I.

**A**uditus in tympano residet. Ejus objectum est sonus. Echo est soni reflexio. Echo non reddit fracta verba, sed singulas distinctè syllabas. Sonus à motu distinguitur; nunquam tamen est sine motu.

## I X.

**O**doratus est in carunculis papillaribus; ejus objectum qualitas odorabilis. Gustus in linguâ & palato: ejus objectum est sapor. Tactus denique in quavis corporis molliore parte; ejus primarium objectum sunt primæ qualitates.

## X.

**A** Nima Rationalis immortalis, spiritualis, indivisibilis est. Indivisibilitas melius ex immortalitate,



quàm spiritualitate probatur. Non enim repugnat spiritum constare partibus integrantibus non exigentibus quantitatem.

X I.

**N**Ec Salomonis anima perfectione substantiali individuali superat animam Melibæi, nec Aristotelis, animam Menalcæ. Operationum ergò diversitas, in dispositionum diversitatem est refundenda.

X I I.

**O**Bjectum intellectus est ens, & non ens. Intellectio nunquàm reperitur sine verbo mentis, non est tamen formaliter productio Verbi mentis, sed pura, & vitalis intellectûs in objectum tendentia. Verbum à specie impressa non distinguitur. producitur ab Intellectu agente.

X I I I.

**S**pecies intentionales dari, non dubitamus. Sunt formales objectorum imagines. In sensu interno & Intellectu ab ipsâ animâ producuntur; in visivâ & auditivâ potentiâ, ab objectis. In gustu, tactu, odoratu non dantur.

X I V.

**S**pecies non concurrunt effectivè ad actus, sed objectivè. non sunt ejusdem cum objecto rationis. non repræsentant actum, nisi cum potentia actum in illas tendit. Species objectorum divisibilium sunt in repræsentando divisibiles.

X V.

**A**nima rationalis ad actus suos eliciendos habitibus adjuvatur. Habitus à speciebus distinguuntur. producuntur per actus. Augentur etiam per remissiores. corrumpuntur formaliter per habitus contrarios, effectivè per actus oppositos.

XVI.



**N**on dantur habitus in potentijs omninò determinatis; dantur in Intellectu & voluntate. Ad actus potentiarum non concurrunt in genere causæ efficientis; sed formalis per modum ponderis inclinando.

### QVÆSTIONES PROBLEMATICÆ.

- I. Heydelbergæ quidam altero amisso oculo, altero clauso, aut manu perfectè velato lumen sub nares positum videbat. Quæritur, quid id fieri potuerit?*
- II. An quis per Dentes audire possit?*

### EX METAPHYSICA.

I.



**E**ns reale est, aptum existere: possibile, ex quo in actu posito nulla sequitur contradictio: Impossibile, ex quo, si poneretur, sequeretur esse & non esse. Actuale quod sua existentia actuatur.

I I.

**D**atur & ens rationis; ejus essentia est, posse tantum objectivè existere in intellectu: ejus existentia est cognitio. Fit per solam primam mentis operationem. Omnis propositio necessaria negativa vera, involuit ens rationis.

I I I.

**E**xistentia entis actualis ratione ab eo distinguitur: Subsistentia modaliter à substantiâ. Hæc ultimò terminat, completque naturam substantialem, & reddit eandem alteri supposito incommunicabilem.



## I V.

**E**Ntis attributa sunt Unum, Bonum, Verum. Bonum & Verum, vel absolutè, vel cum respectu ad Voluntatem, & Intellectum explicari possunt. Unum dicitur, quod est indivisum in se, divisum à quolibet alio: proinde per negationem explicatur.

## V.

**V**Nitas intrinseca, rebus secundum se; extrinseca, per Intellectum competit. illa est rerum ipsarum entitas; hæc est intellectus actus, quò plura secundum unum connotatum cognoscuntur. Hac unitate fiunt universalia.

## V I.

**V**Niversale est multa unum. Datur à parte rei. Essentialiter tam unitate, quàm aptitudine constituitur. Hanc de materiali, illam de formali dicit. Aptitudo sunt ipsa naturæ multiplicabilis individua. Vnitas est cognitio abstractiva.

## V I I.

**Q**uinq̃ue sunt Vniversalia. in ratione universalis conveniunt univocè. Individuum ut sic non, constituit peculiare universale, licet de individuis exercitis univocè prædicetur.

## V I I I.

**G**enus inest pluribus specie differentibus, ut pars actualis simul, & vt totum potentiale. Species prædicabilis inest multis solo numero differentibus: subijcibilis non est universalis. Datur utriusque conceptus unus.



**D**ifferencia inest inferioribus speciei, quam constituit, in quale quid. Inferior non includit formaliter superiorem. Proprium inest inferioribus suæ speciei in quale necessario. Accidens inest multis subjectis in quale contingenter.

**V**eritati opposita est distinctio. Realis est ipsa rerum plurium entitas. Explicari potest per negationem, aut relationem. Modalis inter rem & modum intercedit. Alia ab intellectu independens non datur.

**D**istinctio rationis est denominatio rebus extrinseca, sumpta à conceptibus rem per plura connotata percipientibus. Præcisiones objectivæ nullæ dantur. Ergò quando concipis risibile, admirativum, rationale, semper totum hominem concipis.

**A**d rerum Distinctionem consurgit relatio. Prædicamentalis positâ ratione fundandi nihil est à fundamento & termino distinctum. Terminus est absolutus. Transcendentalis soli fundamento identificatur, dicit tamen essentialiter terminum.

**D**antur Intelligentiæ creatæ. Sunt substantiæ spirituales, incorporeæ, simplices non implicantes, compositæ.

**I**ntelligentiæ de facto specie & numero inter se differunt. Ad extra immediate nihil producant, plurima mediatè activa passivis applicando.

**I**ntelligentiæ ad intellectiones speciebus utuntur, perfectiores perfectioribus; fortassis singulæ unica; eaq;  
nec



nec ab objectis, nec ab ullo eorum intellectu agente,  
producta; sed à Deo in eorum creatione infusa.

X V.

**L**oquuntur per conceptus sui manifestationem, ad  
quam prævia requiritur volitio manifestandi. audi-  
unt perceptione conceptus manifestati. Locutio libe-  
ra est; auditio est necessaria.

X V I.

**D**Ei existentia à priori nequit, potest à posteriori  
demonstrari. Est unus, simplex, actus purus, æ-  
ternus, immensus, omniscius, omnipotens, immutabi-  
lis.

X V I I.

**N**ihil puritati actus omnipotentia, nihil immutabi-  
litati libertas officit. Volitiones enim Divinæ ex-  
trinsecè solùm, & quoad terminationem plures sunt ac  
diversæ; intrinsecè sunt ipse Deus: Cui uni Principio  
& Fini, principium finemque Philosophiæ  
nostræ consecramus.

## QVÆSTIONES PROBLEMATICÆ.

I. *An Philosophia sit entitas absoluta, an relativa.*

II. *An Philosophia possit finem habere.*

